

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Ústí nad Labem

Inspekční zpráva

Základní škola Údlice, okres Chomutov

Stará čtvrť 363, 431 41 Údlice

Identifikátor školy: 600 077 543

Zřizovatel: obec Údlice

Školský úřad Chomutov, Vršovců 254, 430 01 Chomutov

Termín konání orientační inspekce: 13.- 16. listopadu 2000

Čj.	061 262/2000-2005
Signatura	oflcu112

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Údlice, okres Chomutov zařazená dne 30. července 1999 do sítě škol Školským úřadem Chomutov, Vršovců 254, má kapacitu 270 žáků a sdružuje i školní družinu s kapacitou 50 žáků. V době inspekční návštěvy docházeli na školu 193 žáci a ve školní družině bylo zapsáno 50 žáků. Vzhledem k počtu žáků nemuselo MŠMT udělit škole výjimku z počtu žáků. Škola plní v 5. ročníku učební program Obecná škola č. j. 12035/97-20 a v ostatních ročnících učební program Základní škola č. j. 16847/96-2 včetně úprav a doplňků schválených MŠMT pod č. j. 25018/98-22.

Školu nadále tvoří jedna školní budova s přilehlým pozemkem, tělocvična škole chybí a tělesná výchova je prováděna v pronajatém zařízení za úhradu. Stravování je žákům poskytováno v místní ISS Údlice.

Na škole je nyní 1 integrovaný žák, dojíždějí sem žáci z 13 míst (ze 7 obcí s obecními úřady).

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

V rámci orientační inspekce byla hodnocena na 1. stupni výuka matematiky a českého jazyka, prvouky, vlastivědy a přírodovědy, na 2. stupni byla sledována výuka českého jazyka a blok humanitních předmětů a na obou stupních společně výuka estetických předmětů.

Výuka humanitních a přírodovědných předmětů na 1. stupni

Bylo hospitováno celkem 9 hodin a v nich bylo zjištěno, že v 1. až 4. ročníku se skutečně vyučuje podle deklarovaného učebního plánu Základní škola a v 5. ročníku podle učebního plánu Obecná škola. Rozdíly v pojetí výchovně - vzdělávacího procesu těchto dvou vzdělávacích programů se ve sledovaných hodinách sice objevovaly ve formách a metodách výuky i v interakci a komunikaci mezi vyučujícími a žáky, jinak však příliš patrné nebyly (například při hodnocení, v používání blokové výuky, projektové výuky, v narušení běžné struktury 45 minutové výuky apod.).

Všechny sledované hodiny byly velmi zodpovědně a promyšleně připraveny. Plánování odpovídá tematickým plánům, které vyučující na pokyn vedení školy zpracovali, zápisy v třídních knihách jsou vzorné a přesně odpovídají osnovám. Inspekce konstatovala, že plánování a příprava byly na vynikající úrovni.

Na 1. stupni vyučuje celkem 8 vyučujících, z toho 4 jsou odborně a pedagogicky způsobilé učitelky včetně ředitelky školy, 3 jsou jen pedagogicky způsobilé a 1 je nekvalifikovaná učitelka.

Materiální podmínky výuky byly na velmi dobré úrovni, kromě standardních pomůcek používali žáci i pomůcky vyrobené vyučujícími, ale i tyto pomůcky byly použity účelně. Problematickými byly psychohygienické podmínky, které byly ve sledovaných hodinách méně vhodné. Objevovalo se málo oddychových prvků a relaxačních chviliek, což se vyučující snažili kompenzovat pestrým střídáním činností. Třídy jsou prostorné, světlé, esteticky velmi pěkně upravené, dobře větratelné, avšak v 1. až 3. ročníku jsou nedostatečně zastíněné proti oslunění (okna nejsou opatřena žaluziemi, použité tenké závěsy jsou proti slunci neúčinné).

Organizování výuky, metody a formy práce ve sledovaných hodinách byly v korelaci s probíraným učivem, schopnostmi žáků a vedly ke splnění vytčeného cíle. Hospitované hodiny v 1. až 3. postupném ročníku byly velmi pestré a rozmanité, časté střídání činností bylo účinné,

vyučující vytvářeli dostatečný prostor pro tvorbu a přemýšlení žáků, neomezovali se jen na frontální způsob výuky, ale i na skupinovou práci, na řešení problémových úkolů, v nejnižší třídě bylo toto netradiční pojetí vyučování zvláště velmi patrné. Ve 4. a 5. ročníku používali vyučující spíše tradičních metod a forem práce s klasickou stavbou hodiny. Vzhledem k charakteru učiva a úrovni žáků tento způsob výuky však zcela plnil svůj účel. V těchto hodinách byla patrná i příkladná práce s chybou. Patřičnou pozornost věnují učitelé kontrole domácích úkolů. V hodinách prvouky, přírodovědy a vlastivědy nesdělovali vyučující žákům hotové poznatky, ale vyvozovali je na základě předchozích zkušeností i pozorování. Příkladná pozornost byla věnována životnímu prostředí.

Hodnocení bylo jasné, zřetelné a funkční. V notýscích a v žákovských knížkách je velké množství známek ze všech vyučovaných předmětů. Tyto dokumenty jsou pravidelně kontrolovány vedením školy.

Interakce a komunikace byla na potřebné úrovni jak v oblasti verbální, tak neverbální. Byla patrná vzájemná tolerance, žáci měli dostatek prostoru pro vlastní seberealizaci. Ve všech sledovaných hodinách se objevovala velmi dobrá aktivita žáků, živý zájem o probírané učivo, snaha vzájemně pomáhat slabším spolužákům včetně výchovného využití této pomoci a byla patrná velmi dobrá úroveň znalostí ve všech sledovaných hodinách.

ČŠI hodnotí kvalitu výchovně vzdělávacího procesu na 1. stupni ve zhlédnutých hodinách jako velmi dobrou.

Český jazyk na 2. stupni

Časová dotace předmětu odpovídá schválenému učebnímu plánu. Časové a tématické plány vycházejí z osnov schváleného vzdělávacího programu a jsou plněny.

Všechny navštívené hodiny byly připraveny tak, aby odpovídaly aktuálnímu složení žáků ve třídách. Pracovní podmínky byly velmi dobré. Předmětu vyučuje jediná učitelka, která je odborně a pedagogicky způsobilá. Předmět je vyučován v polo odborné pracovně, kde jsou umístěny potřebné pomůcky (slovníky, Pravidla českého pravopisu, jazykové příručky a tabelární pomůcky); k dispozici je čítárna vybavená beletrií. Během hodin však žádná z pomůcek použita nebyla a byly používány pouze učebnice, tabule a sešit.

Zásady psychohygieny byly v hodinách českého jazyky dodrženy, učitelka v průběhu hodin dbala na správné sezení žáků při psaní i čtení.

V hodinách byl preferován řízený rozhovor, při literární výchově byla velmi dobře vedena práce s textem. Učitelka využívala i dobře připravené samostatné práce žáků i skupinovou práci, rozvíjela vyjadřovací schopnosti žáků.

Motivace byla přítomna v průběhu všech hodin stejně jako hodnocení formou pochval a neverbální motivace. Chyby byly konkretizovány a opravovány. V sešitech je patrná přiměřená délka zápisů a kontrola učitelkou. Žáci jsou hodnoceni ve všech složkách předmětu, hodnocení má převážně motivující charakter. V hodinách byl patrný partnerský vztah mezi vyučující a žáky, vzájemná komunikace byla oboustranně otevřená.

Česká školní inspekce hodnotí výuku českého jazyka na 2. stupni jako velmi dobrou.

Blok předmětů dějepisu a zeměpisu

Plánování výuky v těchto předmětech probíhá na období všech čtyř let, plány odpovídají osnovám a jsou průběžně plněny. Velmi dobře je rozplánována výuka dějepisu, která má dostatečnou rezervu na výklad i nejnovějších dějin v 9. ročníku. Všechny hodiny byly dobře připravené a byly vyučovány odborně a pedagogicky způsobně.

Materiální podmínky jsou velmi dobré, pro výuku je k dispozici polo odborná pracovna, při výuce byl používán účelný a vhodný názorný materiál (obrazový názor, nákresy, důsledná práce s mapou apod.). Psychohygienické podmínky byly úměrné věku žáků, střídání forem práce v zeměpisu umožňovaly oddechové činnosti, vyučující zeměpisu je schopna udržet pozornost žáků po celou hodinu, při dějepisu byla patrná únava na konci hodiny, což souviselo s klasickou formou stavby hodiny - opakování, výklad učitelem, shrnutí - zatímco při zeměpisu probíhaly práce nejen frontálně, ale i ve spolupráci se sousedem, třída byla pozorná po celou hodinu, průběžný zápis umožňoval oddech, učitelka vztahovala učivo k zažité žakovské zkušenosti a současnému dění, žáci měli možnost hovořit a sdělovat si své zkušenosti, na které vyučující navazovala. Učitelka perfektně zvládla organizaci skupinové práce.

Motivace v obou předmětech byla úvodní, v zeměpisu pak prolínala celou hodinu, klasifikace v obou předmětech byla používána v úměrné míře, v zeměpisu měla klasifikace za práci v hodině průkazně motivační hodnotu, v dějepisu se objevilo i použité sebehodnocení žákem. Interakce a komunikace v dějepisu probíhala jednosměrně od vyučující k žákům (položila otázku a čekala jednoslovnou odpověď), v zeměpisu byla oboustranná, což výrazně ovlivňovalo zájem žáků.

Vzdělávání v bloku zeměpisu a dějepisu bylo především vzhledem k úrovni hodin zeměpisu hodnoceno Českou školní inspekcí velmi dobře.

Blok estetických předmětů na 1. a 2. stupni školy

Inspekce zhlédla celkem 9 hodin výtvarné výchovy (6) a hudební výchovy (3).

Hodiny vycházely z dlouhodobých časových a tématických plánů a byly velmi dobře připraveny. Výuku zajišťovaly učitelky odborně a pedagogicky způsobilé, výtvarnou výchovu v 5. ročníku vyučovala učitelka jen pedagogicky způsobilá, hudební výchovu i učitelka bez pedagogické způsobilosti.

Při výuce byly používány četné názorné pomůcky a materiály (modely lidské postavy, ukázky keramiky, ovoce pro zátiší, reprodukce uměleckých děl) i reprodukční technika a CD, učitelky hrály na flétnu, kytaru i klavír.

Hodiny byly strukturovány tak, aby žáky neunavovaly, ale naopak, aby podporovaly jejich kreativní činnosti, umožňovaly žákům pohyb, nic nebránilo, aby žáci neuplatňovali své hygienické potřeby, při výtvarné výchově byly dodržovány zásady bezpečnosti, čistoty a pořádku v práci s vodovými a temperovými barvami.

V průběhu hodin hudební výchovy nebylo zapomínáno na hlasovou výchovu, rozezpívání, na zpěv lidových písní a pohybovou výchovu (ve 2. a 4. třídě), žáci byli vedeni k pozornému vnímání poslechové skladeb. Při výtvarné výchově mohli žáci uplatnit vlastní představivost a různé kompozice výtvarného díla, nebyli svazováni předkládaným vzorem, byli vedeni k jedinečnosti vlastních prací.

Vynikající byla vždy motivace práce a vytváření osnovy pracovního postupu, učitelé pravidelně hodnotili v průběhu hodiny vznikající výtvarné práce i zpěv a pohyb a to jak verbálními

prostředky, tak neverbálně, při čemž používali převážně pozitivní prvky hodnocení, hotové práce z výtvarné výchovy hodnotili známkou, tento moment chyběl při hudební výchově, kde především v 8. ročníku dosud chybí informace pro žáka a rodiče, jak si žáci v předmětu vedou. Vzájemná komunikace byla bezprostřední, atmosféra hodin byla vstřícná a pro žáky příjemná. Problematickým se jeví poměrně rušivé a nespolutracující chování žáků 8. ročníku při hudební výchově především v okamžicích poslechu ukázkových skladeb.

Česká školní inspekce celkově hodnotí zhlédnuté hodiny v bloku estetických předmětů jako velmi dobré.

Hodnocení kvality vzdělávání

Česká školní inspekce hodnotí kvalitu vzdělávání ve vybraných a zhlédnutých hodinách jako velmi dobré.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Dlouhodobá koncepce školy vypracovaná vedením školy, schválená pedagogickým sborem a projednaná se zřizovatelem se opírá o následující priority: postupně ukončit vyučování podle programu Obecná škola, postupně zavést do školy počítače (nyní jsou na škole 4 počítače a používají je především žáci s diagnostikou SPU – 65 šetřených v PPP Chomutov, 1 integrovaný), péče o žáky se SPU (nyní jsou na škole 3 učitelky vyškolené jako asistentky pro nápravy poruch), vytvoření pohybově relaxačního programu na chodbách a pozemcích kolem školy, na vytvoření materiální základny pro školní a mimoškolní činnost v oddělených prostorách školy, trvale zajišťovat chod čítárny jako zdroje informací pro žáky, zapojení žáků do mimoškolní činnosti a soutěží a podporování vzdělávacích aktivit jak při studiu na vysokých školách, tak při vzdělávacích akcích v okresních střediscích.

Této koncepci odpovídá i roční plánování školní činnosti a rozpracovávání měsíčních plánů s kontrolními mechanismy (časová dotace, osobní zodpovědnost pracovníků školy apod.). Vedení školy zřídilo 3 metodické orgány, ale vzhledem k tomu, že se účast pedagogů v těchto orgánech překrývá, uvažuje vedení školy o jejich redukci na dva tak, by činnost metodických sdružení byla neformální a účinná.

Vedení školy uložilo pedagogům vypracovat časové a tématické rozvržení učiva tak, aby byla zajištěna kontrola plnění osnov v průběhu celého vzdělávání.

Žákům v 5. ročníku (program Obecná škola) je nabízen předmět Dramatická výchova, v rámci učebního programu Základní školy si mohou žáci volit tři nabízené předměty. Na škole dále pracuje 8 zájmových útvarů estetického, sportovního i vědomostního zaměření.

Škola zajišťuje i plavecký výcvik a lyžařský výcvik, ten je však limitován rodinnými sociálními poměry a nedaří se jej uskutečňovat v potřebné míře.

Organizování

Ředitelka školy se opírá o spolupráci se zástupcem ředitelky, s výchovnou poradkyní, s administrativní pracovnící. Kontrolu finančního hospodaření zajišťuje smluvně pracovnící mimo školu.

Předložený organizační řád školy, vypracovaný k 1. září 2000, je zpracován velmi pozorně a kvalitně, obsahuje všeobecné povinnosti všech pracovníků školy, organizační schéma je účelné a umožňuje operativní řízení školy, obsahuje i pravidla činnosti administrativní, správního charakteru a organizační řád školní družiny vypracovaný k 20. září 2000.

Řád školy na školní rok 2000/2001 byl vypracován a schválen k 4. září 2000. Je formulován jasně a přehledně, obsahuje ustanovení o provozu školy a povinnostech pracovníků školy. Ustanovení pro žáky a rodiče obsahují vyvážený poměr práv a povinností a tato část řádu školy je přístupná veřejnosti, je vyvěšena na informačních tabulích. Česká školní inspekce mohla kontrolovat a posoudit náplň práce třídních učitelů, učitelů, zástupce ředitelky a ostatních pracovníků, řády odborných učeben a pracovišť.

Informační systém této menší školy (nástěnné tabule na chodbách, ve třídách, systém měsíčních provozních porad, pedagogických rad a třídních schůzek včetně konzultací rodičů s učiteli) zajišťuje, aby se informace a důležitá sdělení dostala k adresátům včas a úplná.

Důvěrná data osobní jsou chráněna před zneužitím.

Výroční zpráva obsahuje všechny náležitosti a každá její část má i sebehodnotící charakter.

Vedení a motivování pracovníků

Při řízení školy vychází vedení ze znalosti spolupracovníků a z výsledků kontrol. Pověřování úkoly se děje ve smyslu pracovního řádu a pracovních dohod mezi pracovníkem a ředitelkou školy. Všichni pracovníci školy mají dostatečný prostor, aby přicházeli s iniciativními náměty. Vedení školy se snaží využít maximálně odborné a pedagogické způsobilosti vyučujících, ale vzhledem k četným dlouhodobým absencím (5 učitelek je v současné době na mateřské dovolené) zaměstnává i pedagogicky nezpůsobilé učitele. Ti se snaží získat možnost dálkového studia, vedení školy má připravenou dohodu o poskytování pracovních úlev v době studia, ale přes úspěšně složené přijímací zkoušky nebyli pracovníci na vysokou školu přijati.

Učitelé jsou motivováni k dobré práci i hmotnými stimuly. Vedení školy má zpracovaný vnitřní platový předpis, který obsahuje i pravidla pro přiznávání osobního příplatku. Tato pravidla jsou všem známá a jsou veřejně přístupná, ředitelka přemýšlí o jejich zkvalitnění. Vedení školy hodnotí své pracovníky dvakrát, letos třikrát za kalendářní rok.

Kontrolní mechanismy

Plán kontrol je zpracován na období probíhajícího školního roku ve veřejně publikované části plánu školy a má i část neveřejnou. Neveřejná část postihuje pracovní úkoly ředitelky a jejího zástupce a dělí se na část hospitační a kontroly provozu. Je rozpracováván do měsíčních plánů a jeho plnění je zaznamenáváno. Nejméně jednou týdně jsou kontrolovány provozní podmínky, pravidelné kontroly účetnictví jsou nutné vzhledem k tomu, že škola je právním subjektem a účetnické práce jsou prováděny formou smlouvy o dílo, průběžné účetnictví je dále kontrolováno jednou měsíčně. Zjištěné závady řeší vedení školy okamžitě a splnění nápravných

opatření vedení školy znovu kontroluje. Kontrolu pedagogického procesu vedení školy analyzuje a projednává buď přímo s kontrolovaným pedagogem, nebo zobecněné závěry projednává na provozních poradách. Ke kontrole jsou používány i profesionálně zpracované texty.

Hodnocení kvality řízení

Česká školní inspekce hodnotí kvalitu řízení jako vynikající.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Kontrola efektivnosti čerpání vynakládaných finančních prostředků

Byl zběžně kontrolován rozpočet na uplynulý kalendářní rok 1999. Školský úřad Chomutov přidělil ze státního rozpočtu na nákup učebních pomůcek a učebnic včetně příspěvku na plavání 97 000,- Kč. Škola tuto sumu vyčerpala a zřizovatel dorovnal výdaje o 13 625,-Kč. Na letošní rok obdržela škola ze státního rozpočtu 97 500 korun, z toho 70 600 na učebnice. Kontrolou bylo zjištěno, že příspěvek na probíhající kalendářní rok je čerpán průběžně v rámci platné legislativy.

Česká školní inspekce v rámci vykonané komplexní inspekce neshledala neefektivní čerpání finančních prostředků.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol,
- koncepční záměry školy, roční plán školy,
- povinná dokumentace školy podle § 38a zákona č. 29/1984 Sb, o soustavě základních a středních škol (školský zákon), se změnami a doplňky provedenými zákonem č. 256/1994 Sb., a zákonem č. 138/1995 Sb.,
- plán kontrol, hospitační záznamy,
- další dokumentace - žákovské knížky, notýsky a písemné práce, individuální plány integrovaných dětí.

ZÁVĚR

Základní škola Údlice, okres Chomutov je velmi účelným zařízením svého druhu. Od poslední inspekční návštěvy, kdy byl sledován především řídicí proces nového vedení školy, je zřejmé, že toto vedení učinilo výrazný krok ve zkvalitňování své práce. Jeho současná řídicí funkce je hodnocena jako vynikající. Činnost školy je pravidelně sledována a kontrolována i zřizovatelem, který potřebám školy vychází vstříc. Škola plní vzdělávací úkoly stanovené vybranými vzdělávacími programy velmi dobře. Rezervy se jeví v dalším zvyšování odborné a

pedagogické způsobilosti vyučujících a při zajišťování dalšího nutného zázemí pro kvalitní práci (kupříkladu při řešení organizace výuky tělesné výchovy).

Česká školní inspekce hodnotila v průběhu návštěvy při orientační inspekci školu jako velmi dobrou.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vladimír Bečvář	Bečvář v.r.
Členové týmu	Mgr. Hana Podešvová	Podešvová v.r.
	Mgr. Jaroslav Štilip	Štilip v.r.

V Chomutově dne 27. listopadu 2000

Přílohy 1

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2000-12-01

Razítko

Ředitelka školy	Podpis
Mgr. Alena Pytláková	Pytláková v.r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	2000-12-15	061 285/2000-2005
Zřizovatel	2000-12-15	061 286/2000-2005
Rada školy		

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly zaslány.